

SIPULI JA VALKOSIPULI SARKALAN TILALLA

TERO SARKALA
MMM AGRONOMI

3.4.2023

MITÄ, KUKA JA MIKSI

- 33-vuotias yrittäjä, puoliso tilalla osittain töissä
- Koulutus: MMM Agronomi
- Huippu-urheilu tausta
- Tila ostettu vanhemmilta 2016-2018
- Ehkä vahingossa viljelijäksi
- Useita luottamustoimia

SARKALAN TILA

- Tila on ollut suvussa kolmessa polvessa
- Sipulia viljelty vajaat 30 vuotta
- Noin 50 ha tila, vuokramaat sipulinviljelyn selkäranka
- Liedossa 20 km Turusta
- Kauppojen isot logistiikkakeskukset 15 km päässä
- Metsätalous marginaalinen osa taloutta
- Tukien osuus liikevaihdosta noin 10-15 %
- Isän kuoltua hiljainen tieto hävisi

SIPULIMME

KELTA- JA PUNASIPULI

- Viljely painottuu keltasipuliin
- 2021 satotaso noin 28 tn/ha
- Kokemusta kertynyt, vuosittain parannetaan aina joitain osa-alueita
- Vaativa ja työläs kasvi
- Vaatii koneistusta ja automatisointia
- Varaston tarve tuotteen säilyttämiseksi

VALKOSIPULI

- Viljelyn harjoittelu käynnissä
- Vasta 4 istutusta takana
- Kaksi täyttä epäonnistumista viisaampia
- Erittäin haastava kasvi
- Koneistus edellytys isommille pinta-aloille

MUU VILJELYTOIMINTA TILALLA

- Tilalla viljellään lisäksi viljoja, heinää, ja maanparannuskasveja
- Viljan viljelyyn ei riitä aikaa, eikä koneistusta >> urakointi
- Heinän viljely yhteistyötilan avulla, maan rakenne mielessä
- Maanparannuskasvit, maanparannus + monimuotoisuus
- Tavoite vähentää työpainetta sipulin sesongeissa
- Keskitytään siihen mistä raha tulee

SIPULIN MARKKINAT SUOMESSA

- Markkinat ovat täysin kyllästetty, omavaraisuus noin 105 %
- 2023 markkinoille tulossa noin 2 miljoonaa kiloa lisää sipuli
- Noin 5,5 miljoonaa asukasta, pieni markkina
- Vientiin vuosittain marginaalisia määriä, ei juuri vaikuta hintaan
- Hinta määräytyy markkinoilta
- Viljelypinta-ala noin 1000 ha
- Markkinoilla ei tilaa uusille sipulintuottajille

MYYNTEKANAVAT SUURI HAASTE

- Suomessa myyntikanavia vähän (väestö pieni)
- Kuilu eurooppalaisten kasvuolosuhteiden välillä valtava: Hollanti 80 tn/ha Suomessa 24 tn/ha
- Paikalliset kaupat mahdollisia, volyymi pieni
- Tukut ovat "täynnä" toimittajia, hinta matala
- Teollisuus ostaa kyllä, mutta hinta Euroopan tasossa
- Oma brändi meille tärkeä osa myyntityötä

SIPULIN VILJELYN TYÖVAIHEET

- Istutus
- Kasvinsuojelu
- Kastelu
- Sadonkorjuu
- Varastointi

ISTUTUS

- Sipuli tulee istuttaa hyvin muokattuun maahan noin 30-50 mm syvyyteen
- Istutus tiheys riippuu halutusta lopputuloksesta, 20-30 istukasta per metri
- Maaperän tulisi olla lämmin ja riittävän kuiva
- Ajankohta on heti kun pellolle pääsee, muut työt saavat odottaa

LANNOITUS

- Maaperässä perusarvot kunnossa, pH yli 6,5 ja reservit hyvät
- Liika typpi on pahasta kasvukauden lopussa
- Istutusvaiheessa sijoituslannoituksella NPK-lannoitus
- Kesäkuun alku Nitrabor + Kalisulfaatti (2 ajokertaa)
- Mikäli mahdollista istutuksen yhteydessä starttifosfori
- Kasvinsuojeluruiskutuksia tehdessä hivenravinteita tarpeen mukaan

KASVINSUOJELU

- Sipuli ei peitä kasvupaikkaansa hyvin >> Rikoilla tilaa kasvaa
- Rikkojen torjunta joko mekaanisesti haralla tai ruiskuttamalla
- Meillä rikkaruiskutuksia 2022 noin 5 kpl
- Tautipaine sipulilla on melko kova kesäkuun puolivälistä eteenpäin
 - Naattihome kasvukauden haaste
 - Fusariumit ja harmaahome varastoissa ongelma
- Tautitorjuntaa tehdään ennaltaehkäisevästi
- Meillä 2022 tautiruiskutuksia noin 8 kpl
- Hyönteistorjunta tarpeen mukaan, ei jokavuotinen haaste

VEDEN HALLINTA

- Pelto tulisi olla tasainen, ei painaumia eikä altaita
- Vesi on tärkeä osa kasvin yhteyttämistä
- Meillä kastellaan 100 % sipulista 2023
- Tarkkailemme maan kosteutta antureilla ja teemme kastelupäätökset sen mukaan. Aloitus- ja lopetuspäätös
- Sadonkorjuun aikaan pelloilta pitäisi saada vesi pois, siinä haaste märille syksyille

SADONKORJUU 1 / 2

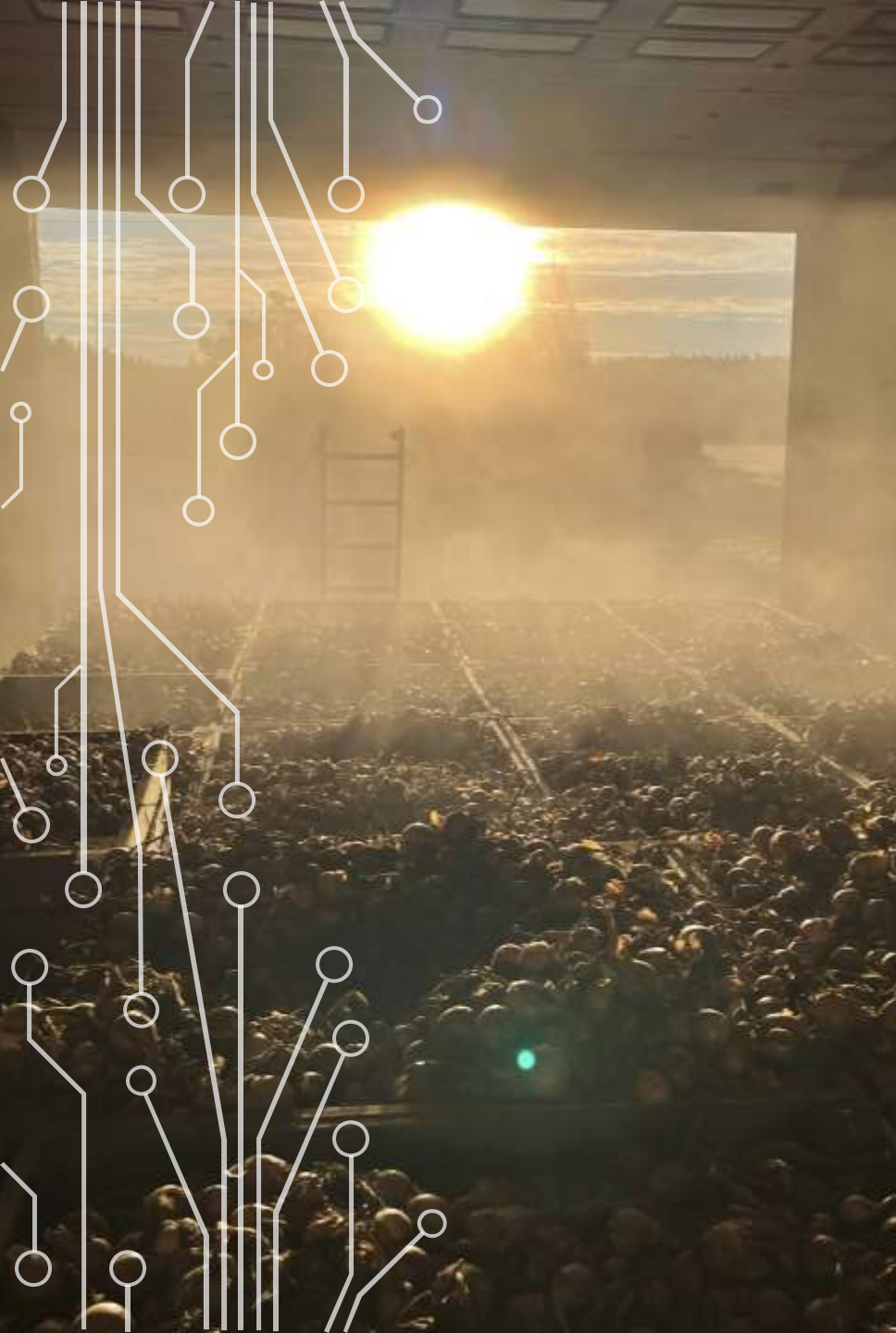

- Sipulin valmistuminen riippuu lajikkeesta, maaperän tyypestä, kasvuolosuhteista ja säästä
- Kun sipuli on tuleentunut, se nostetaan ensin karholla kuivumaan
- Sipuli kuivuu karholla muutamasta päivästä pariin viikkoon
- Karholla sipuli kuivuu ja menettää naattinsa >> varastointi paranee

SADONKORJUU 2/2

- Sipuli korjataan karholta varastoon kun se on kuivaa, tai muut syyt sanelevat nostoajan
- Sipuli nostetaan joko laatikoihin pellolla tai kärrylle suoraan.
- Sadonkorjuussa on useita eri variaatioita toimia, riippuen koneketjusta ja tarpeista
- Sadonkorjuun haaste on märät olosuhteet syksyllä

VARASTOINTI, KUIVAUS JA VIILENNYS

- Varastointi tapahtuu heti noston jälkeen
- Sipulimassa kuivataan lämpimällä ilmalla kuivaksi (1-2 vko)
- Kun sopiva kosteus ja lämpötila on saavutettu alkaa varaston viilennys
- Sipulit ovat koko ajan samassa varastohuoneessa, ensin kuivattavana ja sitten viilennettävänä
- Viilennys tehdään joko kylmäkoneilla tai ulkoilmalla
- Varastoinnin onnistumiseen vaikuttaa moni asia, esim. kosteus, lämpötila, tuotteen lämpötila varastoinnin alkaessa, sipulin terveys, sää, muut ulkoiset olosuhteet

VILJELYKIERTO JA MUOKKAUS

Joidenkin tutkimusten mukaan sipulille sopiva viljelykierto on kerran yhdeksässä vuodessa

Meillä kierto kerran viidessä vuodessa

Välissä voi olla esim. viljaa, heinää, perunaa

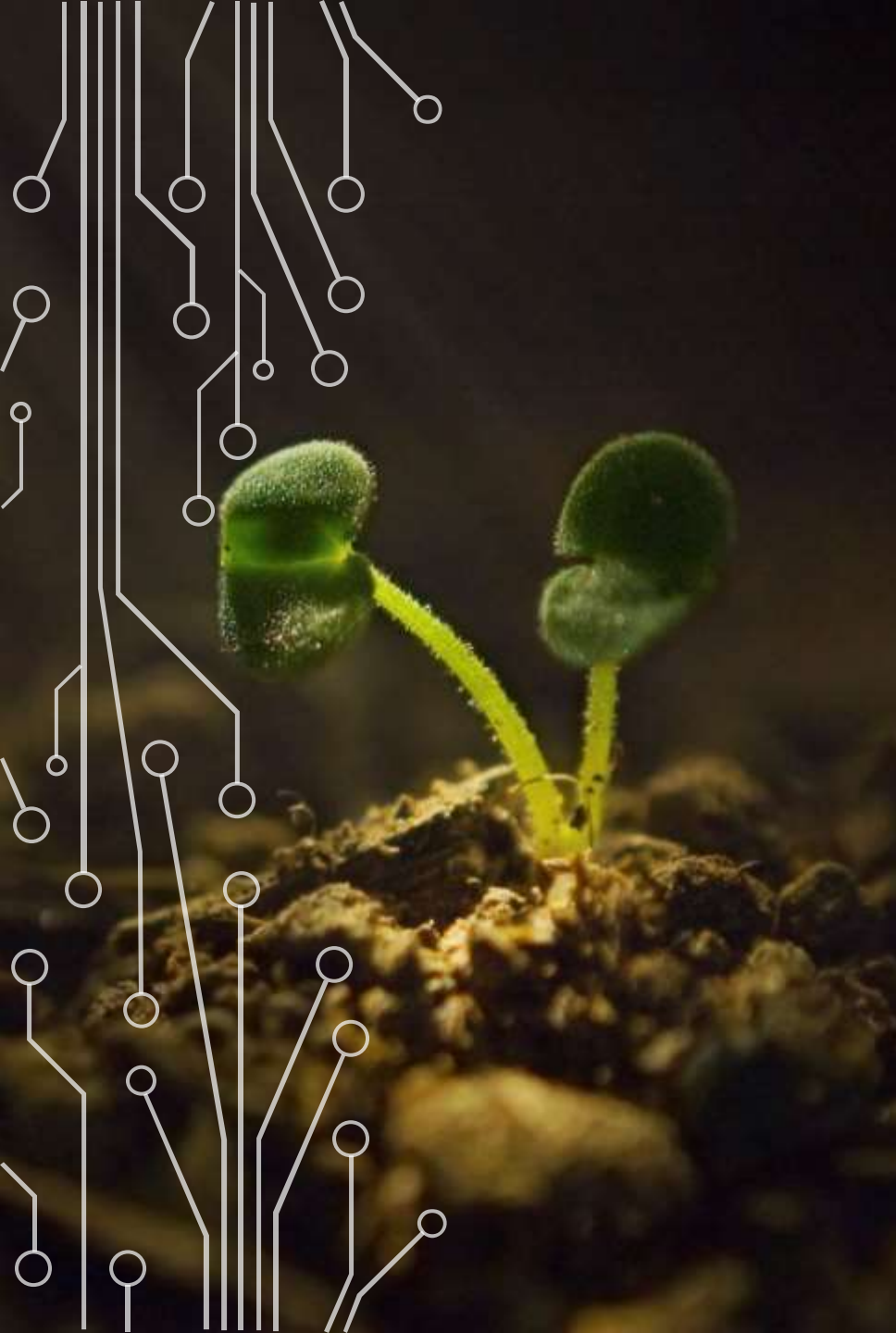
Edellisenä vuotena ei olisi hyvä olla: härkäpapua, kauraa, rypsi/rapsi tai käytetä kasvinsuojeluaineita jotka aiheuttavat ongelmia seuraavana vuonna

Viljelykierto on oltava riittävä, Hollannissa ja Ruotsissa on alueita missä ei enää ikinä voi viljellä sipulia

SIPULINVILJEYN SUURIMMAT HAASTEET

- Rikkakasvit
- Taudit
- Hyönteiset
- Sää
- Markkinat
- EU-lainsäädäntö
- Viljelykierto

ESIKASVIT JA HAASTAVAT RIKKAKASVIT SIPULILLA

- Esikasvit on hyvä valita siten, että se palvelee sipulia mahdollisimman hyvin
- Syyskylvöiset kasvit hyviä
 - Rikkapaine pienenee, sadonkorjuu ajoissa, syysmuokkaus ajallaan
- Viljat ok
 - Haaste monivuotisista torjunta-aineista, hyvää kasvitautipaineen helpottaminen
- Rikkakasviongelmät sipulilla ovat ilmeiset >> EU:n tiukentunut politiikka
- Haastavia kasveja: saunakukka, rusokki, kanahirssi, pelto-orvokki, pujo
 - Kaikki ovat haastavia mikäli rikkatorjunta epäonnistuu

LASKENTO 10, USKONTO 10

- Kaiken mitä tilalla teet pitää pystyä laskemaan ja osoittamaan kannattavaksi
- Meillä likvi on tehty siten että tiedämme, mitä tuotanto maksaa per tuotettu kg
- Mikäli laskelmia ei saa riittävän kannattavaksi, tuotantoa ei kannata kokeilla
- Markkinoiden löytäminen kaiken a ja o
- Uskonto oltava hyvä, ei tätä muuten uskalla tehdä
- Laskin on hyvä apuväline tukemaan tai kumoamaan uskomukset

TALOUTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

- Sato
- Tuotantopanokset
- Markkinat
- Hintat

KANNATTAVUUS?

Mikä on kannattavaa? VS Mikä ei ole kannattavaa?

Sipulin viljely on kannattavaa, kun moni asia onnistuu saman aikaisesti

- Haasteena myyntikanavat, hinta ja tuotantomäärät

Kannattavuudessa on huomioitava korkeat aloituskustannukset

- Kustannukset luokkaa 7000 €/ha

Tilalla tulee tehdä kaikki ne asiat joihin pystyy itse vaikuttamaan ja siten vaikuttaa kannattavuuden parantumiseen

VALKOSIPULI

- Haastava kasvi isolla H:lla
- Suomessa viljellään pelkästään kynnestä
- Viljelypinta-ala suomessa alle 50 ha
- Useita eri lajikkeita
- Myydään nippuna ja kuivattuna

VILJELY1 /2

- Kynsien erottelu sipulista, työläs vaihe
- Istutus syksyllä syys-marraskuu tai keväällä huhti-toukokuu
- Kynsien istutus noin 50 mm syvyyteen
- Rikkatorjunta haraus tai kasvinsuojeluaineet (Sallittuja aineita todella vähän)
- Kastelu tärkeä
- Sadonkorjuu valmis, kun sipuli on tuleentunut

VILJELY 2/2

- Sadonkorjuu tapahtuu käsin tai koneella
- Sipulit kuivattava heti sadonkorjuun jälkeen
- Sato kuivaa kun noin 10 % painosta on hävinnyt
 - Sato kuivataan Suomessa puhaltamalla lämmintä ilmaa tuotteen läpi
- Varastointilämpötila noin 0 astetta

MARKKINAT

- Suomessa markkinat ovat potentiaaliset
- Kaikki viljelty valkosipuli mahtuu hyvin markkinoille
- Haaste: ulkolainen valkosipuli on niin edullista, että kauppoihin on vaikea päästä myymään isoja määriä
- Paikallis-markkinoilla mahdollisuuksia myydä pieniä määriä

KANNATTAVUUS

- Valkosipulin kannattavuus riippuu monesta asiasta
 - Onnistuessaan valkosipuli on tuottava kasvi, vaihtoehtoisesti tulos voi olla vahvasti tappiolla
- Hinta on korkea kuluttajien mielestä
- Työmäärä suuri, paljon käsin tehtäviä vaiheita
- Kannattava tuote, kun viljely onnistuu
- Kiinteät ja muuttuvat kustannukset erittäin korkeat riskeihin nähden

VALKOSIPULIN HAASTEET

Viljelyvarmuus

Sää

Lajikkeet

Markkinat

Varastosäilyvyys

Korkea hinta

SERTIFIOINTI

- Ostajat haluavat tällä hetkellä, että tuotanto on sertifioitua
- Tämä lisää kirjanpitoa ja kustannuksia
- Sertifiointi on hyvä asia, mutta pienelle toimijalle todella työläs
- Meillä IP-Perussertifiointi sekä IP-Työehdot

YHTEENVETO

- Sipuli ja valkosipuli vaativat ison aloituspääoman kiinteisiin ja muuttuviin kustannuksiin
- Sipulin markkinat Suomessa on tukossa
- Sipulia on paljon helpompi viljellä kuin valkosipulia
- Valkosipulilla on potentiaalia, viljelyvarmuus suurin haaste
- Valkosipulin markkinoilla on periaatteessa paljon tilaa

KIITOS!

TERO SARKALA, MMM AGRONOMI

040 8480883, INFO@SARKALAFARM.FI